

Handläggare
Maria Nord Berge
Telefon:08-508 23 527

Till
Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd
2023-02-23

Verksamhetsplan 2023

Enheten för utveckling och förebyggande arbete

Innehållsförteckning

Inledning	3
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	5
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	8
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	10
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	11
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	16
Redovisning av ekonomi	17
Resursanvändning	17
Budget 2023	18
Övrigt	18

Inledning

Enhetens uppdrag

Enheten för utveckling och förebyggande arbete har som uppdrag att stärka äldreomsorgens utveckling inom det förebyggande och uppsökande arbetet. Verksamheten arbetar utifrån följande grunder:

Det salutogena perspektivet, vilket innebär att fokusera på de positiva faktorerna som bidrar till välbefinnande och god hälsa.

Äldreomsorgens värdegrund innebär ett förhållningssätt och ska präglas av självbestämmande, individualisering och valfrihet samt att utformningen av det stöd som ges inriktas på att äldre vuxna får leva ett värdigt liv, känna välbefinnande samt trygghet och meningsfullhet.

Handlingsplan för en stadsgemensam basnivå för det hälsofrämjande, förebyggande och uppsökande arbetet riktat till seniorer (Äldreförvaltningen).

"Hälsosamt åldrande är processen att utveckla och upprätthålla förmågan som möjliggör välbefinnande i högre ålder." (World Health Organization).

"Hälsofrämjande arbete (promotion) syftar till att främja hälsa och stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Detta genom att stärka tilltron till den egna förmågan och öka kontrollen över den egna hälsan." (Folkhälsomyndigheten).

Enheten erbjuder aktiviteter samt stöd och service för att främja den sociala-, fysiska-, psykiska- och existentiella hälsan i syfte att stärka förmågan till att leva ett självständigt liv.

Enhetens uppdrag innebär att:

- Äldre vuxna i ordinärt boende erbjuds hälsofrämjande aktiviteter samt stöd och service med fokus på välbefinnande.
- Äldre vuxna erbjuds att öka sin digitala kunskap med fokus på känslan av inkludering och delaktighet i samhället.
- Äldre vuxna och vuxna med syn- och hörselnedsättningar erbjuds stöd och service med fokus på att stärka den egna självständigheten.
- Anhöriga som stödjer närstående äldre vuxna erbjuds stöd med fokus på att känna sig stärkta i sin roll.
- Äldreomsorgens enheter erbjuds utvecklingsinsatser som råd, stöd och utbildning från enhetens medarbetare samt stöd i hantering av bidragsmedel.

Fördelningen på enhetens uppdrag är:

Hälsofrämjande aktiviteter. Seniorer 65+ i ordinärt boende erbjuds ett varierat utbud av sociala-, kulturella- och fysiska aktiviteter av aktivitetsledare och hälsopedagoger.

IT-stöd senior. För att öka den digitala kunskapen hos seniorer 65+ erbjuds utbildning och stöd i att hantera digitala verktyg och tjänster av enhetens IT-pedagog. Seniorerna utbildas individuellt eller i grupp på enhetens mötesplatser men i också per telefon eller vid hembesök.

Fixartjänst erbjuder enklare tjänster i syfte att förebygga fallolyckor och minska brandrisk till seniorer 65+ i ordinärt boende samt boende i servicehus.

Syn- och hörselstöd Seniorer 65+ med syn- och hörselnedsättningar erbjuds stöd och service genom information, rådgivning och viss installation, träning och skötsel av hjälpmedel samt syn- och hörselgrupper av enhetens syn- och hörselinstruktörer.

Äldrestöd Seniorer 65+ erbjuds information, råd och vägledning i kontakten med kommunen, region och andra myndigheter av enhetens äldrekonsulent. Information ges också om enhetens aktiviteter, stöd och service samt andra organisationers aktiviteter.

Anhörigstöd Anhöriga som stödjer eller vårdar en närstående senior 65+ som har sjukdom eller funktionsnedsättning erbjuds information, råd och stöd, anhörigsamtal, anhörigrupper samt föreläsningar och kurser av enhetens anhörigkonsulent.

Enhetsstöd Äldreomsorgens enheter erbjuds utvecklingsinsatser som råd, stöd och utbildning från enhetens medarbetare samt stöd i hantering av bidragsmedel.

Utvecklingsområden 2023

Under året kommer enheten fortsätta vidareutveckla de aktiviteter samt stöd och service som enheten erbjuder. De nya mötesplatserna i Älvsjö kommer att uppmärksammas med inspirationsdagar där Seniorhälsans utbud kommer att visas. Till sommaren planeras olika utflykter med lunch för att minska ensamhet och öka gemenskapen. Enheten kommer delta i primärvårdens projekt Senior Connect för att minska ensamhet och stödja seniorer till delaktighet. Ögats dag planeras till hösten. Enheten fortsätter sitt samarbete med pensionärsorganisationer, föreningar och civilsamhället samt arbetar för att skapa olika forum för dialog. Enheten har sökt medel för Matlyftet samt HBTQI-diplomering. Utbildningar inom anhörigstöd och syn- och hörselkunskap kommer att erbjudas.

Organisationsbeskrivning

Enheten är organiserad med 12 tillsvidareanställda, fördelat på en enhetschef och 11 medarbetare. Vidare finns tre seniora medarbetare på timanställning. Fördelat tillsvidareanställda: fyra aktivitetsledare, två hälsopedagoger, en IT-pedagog, en fixartjänst, två syn- och hörselinstruktörer, en anhörig- och äldrekonsulent. Timanställda är fördelat på två aktivitetsledare och en hälsopedagog. En halv instruktörstjänst säljs till Skärholmen.

Det hälsofrämjande arbetet är geografiskt utspritt och aktivitetsstyrt så att ett större antal seniorer kan ta del av utbudet i deras eget närområde. Enheten har tio mötesplatser som är fördelat i sex områden inom stadsdel: Axelsberg, Fruängen, Liljeholmen/Gröndal, Långbroberg, Västertorp och Älvsjö. I Axelsberg och Långbroberg ligger enhetens två aktivitetscenter. Gym med konditions- och styrketräningsredskap finns i Axelsberg och Fruängen. Enhetens förebyggande arbete är känt under namnet Seniorhälsan och används vid kommunikationen med seniorerna.

Medarbetarna är delaktiga i enhetens kvalitets- och utvecklingsarbete genom aktivitets- kvalitets- och arbetsplatsmöten samt vid planeringsdagar. Medarbetarna rapporterar också sina egna pågående och planerade aktiviteter samt stöd och service till verksamhetsplanen, tertialrapporter och verksamhetsberättelsen. Där beskrivs även det som utvecklar

medarbetaren, deras egna utbildningar, utbildningar som ges till andra enheter och övrigt som utvecklar enheten. Detta ligger till grund för verksamhetens fortsatta utvecklingsarbete. Verksamhetsplanen behandlas på APT den 31 januari 2023.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Nämndmål: Äldre har ett tryggt, hälsosamt och självständigt liv samt en god personcentrerad vård och omsorg

Beskrivning

Äldres hälsa och välbefinnande ska stå i fokus, med utgångspunkt i ett salutogent förhållningssätt, för äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Äldreomsorgens förebyggande arbete är viktigt för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering. Äldreomsorgen har 10 mötesplatser varav två aktivitetscenter för alla äldre över 65 år i stadsdelsområdet. Genom Seniorhälsans verksamhet erbjuds ett välorganiserat och brett utbud av olika aktiviteter, och äldreomsorgen fortsätter att utveckla möjligheter till ökat samarbete med pensionärsorganisationerna, föreningar och civilsamhället. Arbetet med hälsa och motion fortsätter att utvecklas i samarbete med vårdcentralerna och för att nå ut till äldre som inte är kända av äldreomsorgen.

Verksamheterna arbetar efter stadens mat- och måltidspolicy med fokus på måltidsmodellen Five Aspects Meal Model (FAMM). Arbetet med maten och måltiden är viktigt för att förebygga undernäring samt bibehålla en god hälsa hos de äldre där äldreomsorgens dietist har en viktig roll. I samarbete mellan hemtjänst och primärvårdsrehabiliteringen pågår ett utvecklingsarbete där personal inom hemtjänsten ska bli bättre på att identifiera äldre som löper risk för undernäring. Inom vård och omsorgsboende och servicehus utbildas sjuksköterskor med särskilt nutritionsuppdrag (SNUD). Matlyftet fortsätter och hemtjänsten kommer utbilda måltidsobservatörer i syfte att förbättra måltidssituationen.

Hemtjänsten fortsätter att utveckla arbetet med att stärka kontinuiteten, bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt för att bidra till ökad trygghet och nöjdhet samt att möta kravet på att den fasta omsorgskontakten är en undersköterska. Hemtjänsten arbetar för att Stjärnmärka hemtjänsten och profilera hemtjänsten till målgruppen äldre med psykisk ohälsa och/eller missbruk.

De äldre vid vård- och omsorgsboende ska erbjudas daglig utevistelse, sociala aktiviteter, mötesplatser och kulturupplevelser. För att främja sociala och kulturella upplevelser deltar verksamheterna i stadens satsning på kulturevenemang, ungdomsbesök samt vårddjur på vård-

och omsorgsboendena och servicehus. En välfungerande samverkan och korrekt informationsöverföring säkrar en god och nära vård till den enskilde. Det är också en förutsättning för det tvärprofessionella teamarbetet. Vård- och omsorgsboendena och servicehusen ska vidareutveckla teambaserat arbetssätt där olika professioners kompetens tas tillvara och ger bästa möjliga effekt för den enskilde.

Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov och resurser. Utredningar görs enligt stadens kartläggnings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag inför beslut. Arbetssättet tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse fortsätter.

Omvårdnadspersonal i äldreomsorgen ska erbjudas möjlighet att vidareutbilda sig för att möta kommande kompetenskrav avseende undersköterskor och vårdbiträden. Undersköterskor erbjuds kompetensutveckling inom geriatrik och demens, sjuksköterskor erbjuds utbildning i geriatrisk specialkompetens. Satsningen på ökade språkkunskaper fortsätter under året. Under året erbjuds och genomförs utbildningsinsatser i bland annat förflyttningsteknik, ergonomi och palliativ vård.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig trygga och är nöjda samt är delaktiga i utformandet av sin äldreomsorg.
- Kvinnor och män har en likvärdig äldreomsorg och att hög kontinuitet präglar insatserna.
- Äldre stärks i sin förmåga att leva värdig och självständigt.
- Äldres välbefinnande ökar med god kost och nutrition samt är nöjda med mat- och måltidssituationen.
- Verksamheterna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete och att hälso- och sjukvården är patientsäker och följs upp systematiskt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsätta att utveckla arbetet med digitalisering och välfärdsteknik inom äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska fortsätta utvecklingsarbetet utifrån stadens Mat- och måltidspolicy med fokus på måltidssupplevelsen och måltidsmiljön.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska genom äldreomsorgens enhet för förebyggande arbete fortsätta utveckla samverkan för stöd till äldre om hälsa, motion och välmående tillsammans med vårdcentraler och primärvårdens rehabilitering.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska inom äldreomsorgens verksamheter uppmärksamma nationella minoritetsdagar.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska se över, samordna och utveckla informationen samt det uppsökande arbetet inom äldreomsorgen.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska stärka och tydliggöra ombudsrollerna i verksamheterna.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att äldreomsorgens medarbetare får kompetensutveckling kring bemötande av särskilt sårbara grupper - Våld i nära relation och HBTQI personer.	2023-01-01	2023-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa kompetensen för de basala hygienrutinerna och att rutiner finns och följs upp.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten bedriver utvecklingsarbete för att stärka äldreomsorgens förbyggande arbete.

Förväntat resultat

Genom riktade insatser utvecklas äldreomsorgen enheter. Utifrån de, direkta och indirekta, hälsofrämjande insatserna stärks seniorernas välbefinnande och självständighet.

Arbetsätt

Äldreomsorgens enheter erbjuds utvecklingsinsatser som råd, stöd och utbildning från enhetens medarbetare. Vidare ges stöd i hantering av bidragsmedel från ansökan, till hantering av inkomna medel och återredovisning i samråd med avdelningschef och controller.

Uppföljning

Enhetens utvecklingsarbete redovisas i tertialrapporter och sammanställs i verksamhetsberättelsen.

Enhetsmål: Enheten erbjuder ett hälsofrämjande utbud av aktiviteter samt stöd och service.

Förväntat resultat

Seniorerna känner välbefinnande genom de aktiviteter samt stöd och service som erbjuds.

Seniorerna känner inkludering och delaktighet genom det digitala stöd som erbjuds.

Äldre vuxna med syn- och hörselnedsättningar känner sin självständighet stärkt genom stödet som erbjuds.

Anhöriga till seniorer känner sig stärkta i sin roll genom det stöd som erbjuds.

Arbetsätt

Enheten erbjuder ett varierat hälsofrämjande utbud av aktiviteter samt stöd och service.

Aktivitetsledare och hälsopedagoger erbjuder aktiviteter som främjar den sociala, psykiska, fysiska och existentiella hälsan. IT-pedagogen ökar den digitala kunskapen. Fixartjänst erbjuder enklare tjänster i hemmet för att minska risk för fall. Syn- och hörselinstruktörer ger information och rådgivning samt stöd med hjälpmedel för att främja möjligheten att leva ett självständigt liv. Äldrekonsulenten ger information och vägledning om äldreomsorgen. Anhörigkonsulenten erbjuder anhöriga stödsamtal, anhöriggrupper, föreläsningar och kurser för att främja välbefinnande och stärka rollen som anhörig.

Folder för idéer samt synpunkter och klagomål finns på enhetens olika aktivitetsadresser. Vidare finns en förslagslåda tillgänglig på Axelsbergs aktivitetscenter. Övergripande planering av aktiviteter, stöd och service görs på planeringsdagar och justeras vid aktivitetsmöten. Planeringen utgår ifrån aktuellt behov och utvärdering av tidigare insatser.

Uppföljning

Förväntat resultat följs upp genom att beräkna antal besök för aktiviteter, antal olika aktiviteter samt antal personer som erbjudits stöd och service och /eller hembesök som har genomförts. Vidare sker uppföljning genom att fråga deltagarna om insatserna uppnått önskad effekt. Utvärdering av aktiviteter, stöd och service görs vid planeringsdagar och aktivitetmöten samt att beräkningar görs löpande under året. Enhetens arbete redovisas i tertiärrapporter och sammanställs i verksamhetsberättelsen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Nämndmål: Invånarna har tillgång till ett rikt utbud av kultur, fritidsaktiviteter och föreningsliv

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens enheter integrerar kultur i verksamhetens vardagliga arbete. Särskilda medel finns avsatt för detta. Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, mötesplatser och genom sina organisationer. Förskolan är därför en given mötesplats som kan ge lika möjligheter till deltagande och skapande i enlighet med Stockholm stads kulturstrategiska program. Kulturpengen till förskolan samt stöd i hur arbetet med kultur kan utformas och utvecklas ökar förutsättningarna för att lyckas med intentionen.

Förskolan är en kulturell mötesplats där barnen får möta och själva prova olika former av kultur och skapande. Barnen i förskolan har ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Unga får möta kultur och prova eget skapande i stadsdelsnämndens verksamheter. Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter som riktar sig och är tillgängliga för alla. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud.

Lokala föreningar har möjlighet att söka verksamhetsbidrag och bidrar på det sättet att utveckla kultur- och fritidsverksamheter i stadsdelsområdet.

Förvaltningen initierar samarbeten som utvecklar och stärker nätverk till och mellan föreningar och deras verksamheter. Bland annat planeras kulturprojekt som i samverkan med föreningar, förskolor, skolor, fritidsaktiviteter bjuder in till samverkan, synliggör aktörerna och stimulerar till samarbete.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bygga kontaktytor och samarbeten mellan olika föreningar och verksamheter. Syftet är att utveckla och bredda deltagandet, nå nya målgrupper, öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.

Vid bidragsgivning till föreningar samordnas regler och arbetssätt med stadens andra bidragsgivare för en effektivare handläggning och bättre service. Arbetet pågår för att tydliggöra och utveckla regler och syfte med bidrag till föreningar samtidigt som en rättssäker process säkerställs och oegentligheter motverkas.

Utifrån Stockholms stads kulturstrategiska program, utvecklar stadsdelsförvaltningen arbetet med att inventera lokalbestånd och behov av lokaler för kultur, fritid och föreningsliv i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdets parker är viktiga mötesplatser som ska erbjuda både aktiviteter och rekreation.

Förväntat resultat

- Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga.
- Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.
- Barn på förskola och unga i stadsdelsnämndens verksamheter får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.
- De äldre erbjuds olika kulturmöten på boenden, träffpunkter och genom sina organisationer.
- Boende i stadsdelsnämndens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.
- Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet. samarbete med föreningar och nätverks mellan föreningar och verksamheter utvecklas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämndens äldreomsorg ska erbjuda de äldre kulturella aktiviteter.	2023-01-01	2023-12-31

Enhetsmål: Enheten erbjuder ett rikt utbud av kultur-och fritidsaktiviteter

Förväntat resultat

Enheten erbjuder ett varierat utbud av kulturella och hälsofrämjande aktiviteter till vuxna äldre i ordinärt boende.

Arbetssätt

Övergripande planering av aktiviteter görs på planeringsdagar och justeras vid aktivitetsmöten. Planeringen utgår ifrån aktuellt behov och utvärdering av tidigare insatser.

Uppföljning

Förväntat resultat följs upp genom att beräkna antal besök för aktiviteter samt antal olika aktiviteter. Utvärdering av aktiviteterna görs vid planeringsdagar och aktivitetsmöten. Enhetens arbete redovisas i tertiärrapporter och sammanställs i verksamhetsberättelsen.

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden arbetar utifrån stadens klimathandlingsplan samt miljöprogrammet i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan sträcker sig fram till slutet av 2023. Stadsdelsnämnden tar med sin handlingsplan ett krafttag vad gäller miljö- och klimatfrågorna, och växlar nu upp arbetet ytterligare i och med skärpta miljö- och klimatmål.

Stadsdelsnämnden arbetar med att kartlägga verksamheternas klimatpåverkan, och tar fram strategier för hur utsläppsminskningar ska ske. De två metoder som främst används är investeringar i utsläppsminskande utrustning och beteendeförändringar.

Klimatinvesteringar söks för de projekt där investering i utsläppsminskande åtgärder inom stadsmiljöverksamhet eller verksamhetslokaler ses som den bästa lösningen. För att åstadkomma beteendeförändringar satsar nämnden på kompetenshöjande insatser i form av bland annat utbildningar i energieffektivt beteende i storkök och hållbara kontor, samt utvecklad intern samverkan om miljö- och klimatfrågor.

När upphandlingen av ny parkentreprenad görs under 2023 ska tydliga miljökrav ställas för att minska nämndens indirekta klimatpåverkan.

Verksamheter som köper in livsmedel ska genom ökad medvetenhet minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska stadsdelsnämnden få ner sina utsläpp från livsmedel ytterligare under 2023. Livsmedelsinköp är stadsdelsnämndens största källa av växthusgaser.

Stadsdelsnämnden kommer att utveckla former för att inkludera civilsamhälle och näringsliv i klimatarbetet i större utsträckning. En del i detta är att arbeta med utökad medborgardialog.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämnden har slutfört samtliga aktiviteter i den lokala miljö- och klimathandlingsplanen.
- Klimatpåverkan från konsumtion har minskat, stadsdelsnämnden är på god väg att bli en fossilbränslefri organisation och klimatanpassningsåtgärder har vidtagits.
- Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin och

matavfall sorteras i alla lokaler där det är möjligt.

-Stadsdelsnämndens energiförbrukning har minskat med en fjärdedel av mandatperiodens mål om en 10 procentig minskning.

-Användningen av plast och engångsartiklar har minskat.

Enhetsmål: Enheten arbetar för en fossilbränslefri organisation med minimal klimatpåverkan.

Förväntat resultat

Enheten arbetar för en fossilbränslefri organisation.

Arbetsätt

Vid inköp av varor görs miljövänliga val, material återvinns samt att medarbetarna ges möjlighet att färdas miljövänligt genom elcykel.

Uppföljning

Uppföljning görs vid arbetsplatsmöten samt redovisas i enhetens tertiärrapporter och verksamhetsberättelse.

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom tilldelad ekonomisk ram

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertiärrapporter.

Nämndens lokalförsörjningsplan tas fram i samband med Underlag för budget 2024-2026. I lokalförsörjningsplanen slås nämndens långsiktiga arbete med lokaler fast, i syfte att tillgodose verksamheternas krav på ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler. Inriktningen framåt är att hyra lokaler av stadens fastighetsägande bolag. Under 2023 kommer nämnden att öppna en ny förskola om sex avdelningar i kvarteret Zachrisberg nära Årstabergets pendeltågsstation.

Förväntat resultat

- Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.
- Stadsdelsnämnden hyr lokaler som är ändamålsenliga och kostnadseffektiva

Enhetsmål: Enheten bedriver verksamheten inom tilldelade ekonomiska ram

Förväntat resultat

Enheten bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt vilket innebär:
Budget i balans (ekonomi)
Använda befintliga resurser optimalt och effektivt (ekonomi)
Ha förmåga att nå uppställda mål (effektivitet)

Arbetsätt

Enhetens uppdrag planeras utifrån verksamhetens ekonomiska resurser. För att nå målet sker övergripande planering av aktiviteter samt stöd och service på planeringsdagar och justeras vid aktivitetsmöten. Planeringen utgår ifrån resurser, aktuellt behov och utvärdering av tidigare insatser. Genomgång av ekonomi görs vid arbetsplatsmöten.

Uppföljning

Enhetens ekonomi stäms av inför månads- och tertialrapporter med avdelningschef och controller. Det ekonomiska resultatet redovisas i enhetens tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2023	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Sjukfrånvaro	9 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Beskrivning

Stadsdelsnämnden kommer utifrån arbetsgivarperspektivet att ha fokus inom områdena; anställningar, arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap.

Goda och trygga anställningsvillkor där medarbetares anställningsform är tillsvidareanställning på heltid är normen vid nyanställningar. Rekryteringsprocessen säkerställer att rekrytering sker kompetensbaserat och i linje med verksamhetens kompetensförsörjningsplan och bemanningsstrategi.

Systematiskt arbete inom arbetsmiljöområdet är ett prioriterat område för att medarbetare och chefer ska ha en god arbetssituation och förutsättningar att nå ett gott arbetsresultat. En god arbetsmiljö och ett närvarande ledarskap ska säkerställas genom balans mellan uppdrag och resurser, samt ett rimligt antal medarbetare per chef. För skyddsombud och chefer hålls gemensam utbildning i grundläggande systematiskt arbetsmiljöarbete regelbundet.

Att arbeta främjande och förebyggande med friskfaktorer för att sänka sjukfrånvaron och skapa en god social och organisatorisk arbetsmiljö är prioriterat. Friskvård är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att skapa förutsättningar för medarbetare att må bra. Som personalförmån kan medarbetare i stadsdelsnämnden ta ut friskvård på arbetstid när arbetet och verksamheten så tillåter. Förvaltningen arbetar systematiskt med kort- och långtidsfrånvaro enligt den rehabiliteringsprocess som är gemensam för staden.

Under perioden augusti – november utför alla enheter arbetsmiljöronder som även inkluderar ett avsnitt rörande årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Resultatet av den årliga uppföljningen summeras på avdelnings- respektive nämndnivå och följs upp i samverkansgrupper tillika arbetsmiljökommittéer. Resultatet analyseras och eventuella åtgärder som är gemensamma för en stor del av stadsdelsnämnden samordnas.

Ett aktivt strategiskt kompetensförsörjningsarbete utifrån uppdrag och mål är fortsatt prioriterat för att utveckla, behålla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. Varje verksamhet planerar kompetensutvecklingsinsatser och för att bibehålla en kontinuitet i verksamheten och stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering. Inom äldreomsorgen kommer den genomförda kartläggningen av formell kompetens ligga till grund för vidare utvecklingsinsatser för att säkerställa kompetensbehovet på kort och lång sikt. Vid rekrytering av chefer är det även viktigt att de fem kompetenserna i stadens chefsprofil är vägledande i rekrytering och urval.

Chefsuppdraget kräver ett tydligt och utvecklingsinriktat ledarskap där en helhetssyn kopplat till mål och resultat kan förmedlas till medarbetarna. Ledarskapet ska vara präglad av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod. Chefer ska stöttas och stärkas i detta för att på bästa sätt kunna leda sin verksamhet och i det uppmuntra medarbetare att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Chefer som är nya i sin chefsroll, genomgår chefsintroduktion för att få en god grund till vad som förväntas i uppdraget kopplat till personalansvar och att vara arbetsgivarföreträdare. Utvecklingsinsatser för chefer kan även ske genom stadens chefsutvecklingsprogram och upphandlade insatser.

Förväntat resultat

- För de anställningar som ingås ska normen vara tillsvidareanställning på heltid.
- Stadsdelsnämnden har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
- Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.
- Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget.

Enhetsmål: Enheten är en god arbetsgivare och har en god arbetsmiljö

Förväntat resultat

Enheten följer Stockholms stads personalpolicy och det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetsätt

Enheten följer den policy som finns för medbestämmande och inflyttande genom samverkan och APT, medarbetar- och lönesamtal samt arbetsmiljöromd. Verksamheten har även kvalitets- och aktivitetsmöten samt använder förvaltningens årshjul för att kunna tillförsäkra personal- och miljöarbetet. Medarbetare uppmanas till friskvård och att använda subventionerade friskvårdsaktiviteter. Medarbetare erbjuds högre sysselsättningsgrad om ofrivillig deltid finns. Nya medarbetare och chefer får en god introduktion. Skyddsombud och enhetschef har grundläggande utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Enhetschefen deltar i de chefsutbildningar som erbjuds. Enhetens rutiner finns tillgängliga för samtliga medarbetare i enhetens gemensamma mapp.

Uppföljning

Resultatet följs upp genom medarbetarenkät och arbetsmiljöromd med påföljande handlingsplaner. Medarbetar- och lönesamtal genomförs samt samtal vid introduktion och avslut. Genom arbetsplatsmöten och att följa årshjulet skapas en god arbetsmiljö. Verksamhetens uppdrag redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Nämndmål: Stadsdelsnämnden har en hög beredskap i alla verksamheter

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämnden utför ett genomgripande arbete för att identifiera och analysera stadsdelsnämndens viktiga och samhällsviktiga verksamheter och processer. Stadsdelsnämndens kris-, kontinuitets- och beredskapsarbete är samordnat så att de hänger ihop, är effektivt och känt för de som berörs. Kunskapshöjande insatser inom krisberedskap och civilt försvar genomförs i stadsdelsnämndens verksamheter. Arbetet med krisstödsorganisation fortsätter, i syfte att ge stadsdelsområdets invånare stöd vid kriser. Stadsdelsnämnden avsätter resurser för att implementera de lokala tillämpningsanvisningarna för informationssäkerhet. Stadsdelsnämndens beredskap att hantera kriser och

samhällsstörningar stärks genom ett systematiskt planeringsarbete samt övning.

De lokala anvisningarna för informationssäkerhet ska implementeras och alla medarbetare ska känna till hur nämnden arbetar med informationssäkerhet och dataskydd. Detta sker bland annat genom att de obligatoriska utbildningarna genomförs för samtliga medarbetare och genom det nätverk av informationssäkerhets- och dataskyddsambassadörer som finns på förvaltningen.

Förväntat resultat

- Stadsdelsnämndens verksamheter har en hög beredskap inför kommande kriser.
- Risk- och sårbarhetsanalysen är genomarbetad, dynamisk och välkänd för relevanta funktioner.
- Samhällsviktiga verksamheter och de verksamheter som är av vikt för dessa har en kontinuitetsplan som är övad.
- Stadsdelsnämnden har tre permanenta trygghetspunkter.
- Nödvändig information om dataskydd och informationssäkerhet har nått och är begriplig för samtliga medarbetare.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla medarbetare ska genomgå de obligatoriska utbildningarna om dataskydd och informationssäkerhet	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga chefer ska genomgå utbildningen i informationssäkerhet och dataskydd som är framtagen för målgruppen	2023-01-01	2023-12-31
Samtliga verksamheter ska ta fram en beredskapspärm där rutiner för krishantering ska finnas	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Nämndmål: Det sociala preventionsarbetet bidrar till att stadsdelsområdet är tryggt att bo och vistas i

Beskrivning

Målet nås genom att stadsdelsnämndens socialsekreterare hos polis, trygghetssamordnare, strateg för förebyggande arbete och samverkan samt fältassistenter utgör samordnade funktioner för stadsdelsnämnden som särskilt säkerställer en god samverkan i det förebyggande arbetet. Vad gäller samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) förstärks det operativa arbetet ytterligare. Arbetet med lokala operativa samverkansforum vidareutvecklas liksom förstärkt arbete för samhandlingsplanen mot droger.

Insatserna i den lokala handlingsplanen för att förebygga och motverka att unga blir kriminella följs upp och förbättras vid behov. Samverkansmodellen SIG, social insatsgrupp etableras. Under året deltar stadsdelsnämnden i Socialstyrelsens satsning "Spridning och kunskapshöjande insatser för att motverka normbrytande beteende och återfall i brott".

Stadsdelsområdet erhåller dessutom stadsbidrag för att stärka sociala insatser för barn och unga i utsatta områden där ett särskilt fokus ligger på Solberga och Älvsjö centrum.

Förväntat resultat

- Fler unga väljer ett liv utan missbruk eller kriminalitet.
- Samverkan leder till att ungdomar i behov av stöd, upptäcks tidigt och erbjuds kunskapsbaserade stödinsatser.
- Genom en effektiv samverkan och ett kunskapsbaserat socialt förebyggande arbete blir stadsdelsområdet tryggt att bo, vistas och verka i.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska arbeta för att minska risken för att sårbara grupper som äldre och funktionshindrade ska drabbas av brott eller utsättas för våld.	2023-01-01	2023-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är öppen, jämställd och demokratisk

Beskrivning

Målet nås genom att Agenda 2030 utgör ett stöd och genomsyrar nämndens verksamhets arbete med mänskliga rättigheter. Som beskrivs under respektive verksamhetsmål arbetar nämndens verksamheter med de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 genom att vidareutveckla arbetet med barns rättigheter, jämställdhet, jämlikhet och nationella minoriteter. I detta sammanhang kommer nämnden se över och uppdatera handlingsplanen mot rasism och förvaltningens tjänsteutlåtande genomförs både en jämställdhetsanalys och en barnkonsekvensanalys i ärenden där detta är relevant. Arbetet med att nå klimat- och miljömålen sker systematiskt inom de verksamheter där det är möjligt och tryggheten och servicen i stadsdelsområdet stärks och utvecklas genom medborgardialoger.

Äldreomsorgen verkar för att skapa forum för dialog med målgruppen inom särskilda boende samt med seniorerna i den öppna verksamheten. I arbetet för en Äldrevänlig stad pågår ett utvecklingsarbete för samverkan med föreningar och andra aktörer för dialog, informations-, erfarenhets-, och idéutbyte med fokus på det gemensamma arbetet med att tillgodose de äldre medborgarnas behov av socialt innehåll, kultur, hälsa, fritid, vardagsmotion, social delaktighet och samvaro samt medmänskligt stöd.

Medborgardialoger kommer att genomföras för att stärka lokaldemokratin och nämnden ska även utreda möjlighet och genomföra medborgarbudet som ett sätt att utveckla det demokratiska inflytandet. Ett led i det är att arbetet med det lokala utvecklingsprogrammet ska återupptas och nämndens ambition är att programmet kommer att bidra till ett öppnare och mer inkluderande samtal och möten med stadsdelsområdets invånare.

Stadsdelsnämndens medborgarkontor i Älvsjö ger stöd och samhällsvägledning till stadsdelsområdets invånare. En prioriterad målgrupp är nyanlända. Nyanlända erbjuds samhällsvägledning i samband med inflyttning till stadsdelsområdet via mobil samhällsvägledning. Samhällsvägledarna förmedlar information om var det finns föreningsdrivna aktiviteter som ger möjlighet till språkträning, socialt nätverk och en meningsfull fritid. Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår i samarbete med Arbetsmarknadsnämnden och SHIS där frågor om arbete och bostad har särskilt fokus. Samverkan med föreningar och civilsamhället ska stärkas genom gemensamma aktiviteter på Medborgarkontoret. Vidare planerar medborgarkontoret att införa besöksräkning och genomföra en kundundersökning.

Stadsdelsnämndens parker och grönområden ska i så stor utsträckning som möjligt vara tillgänglighetsanpassade. Nämnden arbetar med att få bort lätt avhjälpta hinder från lekplatser och bevakar tillgänglighetsfrågan i samtliga processer.

Förväntat resultat

- Att nämndens dialoger och inbjudan till deltagande om stadsdelsområdets utveckling ger nämnden tydligare kunskap om invånarnas önskemål och behov
- Att nämndens verksamheter har kunskap om stadens kvalitetsprogram och har stärkt sitt systematiska kvalitetsarbete
- Stadsdelsområdets invånare är nöjda med den service som medborgarkontoret erbjuder.
- Nyanlända som flyttat in i genomgångsbostäder i vårt stadsdelsområde har skaffat eget varaktigt boende.

Redovisning av ekonomi

Resursanvändning

Enhetens utvecklingsarbete inom det förebyggande och uppsökande arbetet följas upp under året och analyser görs för att tillförsäkra att enhetens resurser används på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Seniorhälsans ledord i mötet med seniorer och anhöriga är att vara inspirerande, bekräftande och professionella. Enheten utgår från ett salutogent förhållningssätt, äldreomsorgens värdegrund, WHO:s definition av ett hälsosamt åldrande och folkhälsomyndighetens beskrivning av det hälsofrämjande arbetet.

Medarbetarnas kompetens används vid de aktiviteter samt stöd och service som erbjuds. Vidare används kompetensen vid utbildningar inom äldreomsorgens enheter. Medarbetarna bidrar även med sin kunskap vid olika externa sammanhang som utbildningar, föreläsningar och deltagande i olika nätverk.

Medarbetarna använder enhetens elcyklar för att transportera sig på ett miljövänligt sätt mellan enhetens olika mötesplatser.

Samverkan sker med äldreomsorgens övriga enheter samt andra verksamheter inom

förvaltningen som enheten för ung fritid, Stöd- och aktivitetsenheten socialpsykiatri Lilla skafferiet och Nätverket yrkesgruppen LSS dagverksamhet. Vidare finns samarbete med kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, primärvården, hembygdsföreningen Lerkrogen och Älvsjökyrkan samt med volontärer, pensionärs- och frivilligorganisationer samt föreningar och civilsamhället.

Gällande användandet av lokaler för aktiviteter, stöd och service finns samarbete med äldreomsorgens särskilda boenden, social omsorg och deras enheter stöd- och aktivitetsenheten socialpsykiatri och enheten för ung fritid. Vidare använder enheten Yrkesgruppen Nätverket för trycksaker och transporter.

Budget 2023

	Budget 2023
Beloppen anges i tkr	
<i>Intäkter</i>	
Taxor och avgifter	-48
Hysesintäkter	0
Bidrag och ersättningar	-2 200
Försäljning	-300
Övriga intäkter	-6 960
<i>Summa intäkter</i>	-9 508
<i>Kostnader</i>	
Personalkostnader	8 391
Övriga personalkostnader	150
Lokalkostnader	500
Entreprenader och köp av verksamhet	0
Övriga kostnader	467
<i>Summa kostnader</i>	9 508
<i>Summa netto</i>	0

Övrigt

Agenda 2030

Gällande jämställdhet har enheten könsuppdelad statistik för att kunna uppmärksamma om det

uppstår omotiverade könsskillnader i de aktiviteter samt stöd och service som erbjuds. Det är övervägande kvinnor som tar del av det som erbjuds i jämförelse med männens delaktighet. I arbetet med jämställdhet tar enheten emot idéer och förslag från seniorerna samt försöker erbjuda ett brett utbud av aktiviteter.

Enheten planerar att under året öka kunskapen om nationella minoriteters- och HBTQI personers rättigheter.

Kvalitetsarbete

Enheten arbetar ständigt med att uppmärksamma seniorernas behov för att kunna erbjuda ett brett utbud av hälsofrämjande aktiviteter samt behov av stöd och service. Medarbetarna provar innovativa aktiviteter som Seniorhäng, Öppen scen, Share reading, träning på utegym och i simhall samt må bra-föreläsningar samt nya samarbeten som seniorbio för att se vad seniorerna uppskattar. Enheten erbjuder även IT-stöd senior för att öka den digitala kunskapen. Seniorernas görs också delaktiga genom samtal vid aktiviteterna samt vid behov genom enkäter.

Synpunkter och klagomål Förbättringsidéer, synpunkter och klagomål kan lämnas muntligt eller skriftligt till enhetens medarbetare samt att det finns en brevlåda för ändamålet på Axelsbergs aktivitetscenter. Information om hur man kan lämna synpunkter och klagomål finns också på stadens hemsida. Inkomna meddelanden hanteras enligt gällande rutiner och tas upp på APT och kvalitetsmöten samt redovisas i tertialrapporter och verksamhetsberättelsen.

För att ha ett gemensamt förhållningssätt har medarbetarna fått utbildning i gerontologi som ökar kunskapen om vuxna äldre och de processer åldrandet medför samt utbildningen gällande aktivt medarbetarskap.

Personalens medverkan i kvalitetsarbetet

Enheten har arbetsplats- och kvalitetsmöten om vardera en gång per månad, aktivitetsmöten två gånger per månad och planeringsdagar två gånger per år. På detta sätt ges medarbetaren förutsättningar och möjligheter att gemensamt vidareutveckla arbetsformer för möten, rutiner och annat kvalitetsarbete som stärker arbetsgruppen och vidareutvecklar det hälsofrämjande arbetet. Medarbetarens intresse, engagemang och kompetens fångas även upp vid medarbetarsamtal. Vidare finns möjlighet att delta i interna utbildningar som Stockholm stad och stadsdelen erbjuder samt riktade utbildningar som syftar till att både stärka medarbetarnas kompetens och utveckla enhetens hälsofrämjande arbete.